

MINISTERSKÁ DEKLARÁCIA

prijatá 14. novembra 2001

1. V priebehu posledných 50 rokov multilaterálny obchodný systém stelesnený vo Svetovej obchodnej organizácii WTO výrazne prispel k ekonomickému rastu, rozvoju a zamestnanosti. Vo svetle globálneho hospodárskeho útlmu sme sa rozhodli pokračovať v procese reforiem a liberalizácie obchodných politík a zabezpečiť tým, aby tento systém plne podporoval obnovu, rast a rozvoj. Z toho dôvodu plne podporujeme princípy a ciele ustanovené Marakéšskou dohodou zakladajúcou Svetovú obchodnú organizáciu a odmietame používanie protekcionizmu.
2. Medzinárodný obchod zohráva dôležitú úlohu pri podpore hospodárskeho rozvoja a odstraňovaní chudoby. Uznávame potrebu využívania výhody z narastajúcich príležitostí a blahobytu, ktoré sú vytvárané multilaterálnym obchodným systémom, všetkými ľuďmi. Väčšina krajín WTO sú rozvojové krajiny. Snažíme sa umiestniť ich potreby a záujmy do centra pracovného programu prijateho touto deklaráciou. Odvolávajúc sa na preambulu Marakéšskej dohody, budeme pokračovať v snahe zabezpečiť, aby rozvojové krajiny, a najmä najmenej rozvinuté krajiny, mali zabezpečený podiel na raste svetového obchodu, ktorý by zodpovedal potrebám ich hospodárskeho rozvoja. V tomto ohľade dôležitú úlohu zohráva lepší prístup na trh, vyrovnané pravidlá a dobre ciele, udržateľne financovaná technická pomoc a budovanie kapacít.
3. Uznávame špecifickú zraniteľnosť najmenej rozvinutých krajín a špecifické štrukturálne ťažkosti, ktorým tieto krajiny musia čeliť v globálnej ekonomike. Prijímame záväzok venovať sa otázke marginalizácie najmenej rozvinutých krajín v medzinárodnom obchode a otázke zlepšovania ich účasti na multilaterálnom obchodnom systéme. Odvolávame sa na záväzky prijaté ministrami pri našich stretnutiach v Marakéši, Singapúre a Ženeve a na záväzky prijaté medzinárodným spoločenstvom na tretej Konferencii o najmenej rozvinutých krajinách OSN v Bruseli, s cieľom pomôcť najmenej rozvinutým krajinám zabezpečiť výhodnejšiu a významnejšiu integráciu do multilaterálneho obchodného systému a globálnej ekonomiky. Sme rozhodnutí, že Svetová obchodná organizácia zohrá svoju úlohu pri účinnom budovaní na týchto záväzkoch vyplývajúcich z tohto pracovného programu.
4. Zdôrazňujeme naše záväzky v rámci Svetovej obchodnej organizácie ako jedinečného fóra pre tvorbu pravidiel globálneho obchodu a liberalizácie. Súčasne uznávame, že regionálne obchodné dohody môžu hrať dôležitú úlohu pri podpore liberalizácie, rozvoji obchodu a podpore rozvoja.
5. Uvedomujeme si, že výzvy, ktorým čelia členovia v rýchlo sa meniacom medzinárodnom prostredí, nemôžu byť oslovené iba opatreniami prijatými výhradne na poli obchodu. Budeme pokračovať v spolupráci s Bretton-woodskými organizáciami pre väčšiu súdržnosť v rámci globálnej tvorby hospodárskej politiky.
6. Dôrazne potvrdzujeme naše záväzky týkajúce sa trvalo udržateľného rozvoja, ako je uvedené v preambuli Marakéšskej dohody. Sme presvedčení, že cieľ udržiavať a ochraňovať otvorený a nediskriminačný multilaterálny obchodný systém a cieľ konať v záujme ochrany životného prostredia a podpory trvalo udržateľného rozvoja sa môže a musí vzájomne podporovať. Berieme na vedomie snahy krajín vypracovať národné environmentálne zhodnotenie obchodných politík na dobrovoľnej báze. Uznávame, že podľa pravidiel WTO žiadnej krajine nie je možné brániť pri prijímaní opatrení nevyhnutných na ochranu života a zdravia ľudí, zvierat a rastlín, alebo na ochranu životného prostredia v takej miere, akú považuje daná krajina za potrebnú, za podmienky, že tieto opatrenia nie sú uplatňované spôsobom, ktorý by vytváral neoprávnenú diskrimináciu medzi krajinami, kde

prevládajú rovnaké podmienky, alebo ktoré predstavujú skrytú prekážku medzinárodného obchodu a ktoré sú inak v súlade s ustanoveniami dohôd WTO. Víťame pokračujúcu spoluprácu WTO s UNEP a inými medzivládnyimi organizáciami pre životné prostredie. Podporujeme snahy podporovať spoluprácu medzi WTO a významnými medzinárodnými organizáciami zameranými na ochranu životného prostredia a podporu rozvoja, predovšetkým v nadväznosti na Svetový summit o trvalo udržateľnom rozvoji, ktorý sa uskutoční v septembri 2002 v Johannesburgu, v Juhoafrickej republike.

7. Potvrdzujeme právo členov v rámci Všeobecnej dohody o obchode so službami regulovať a zavádzať nové predpisy týkajúce sa poskytovania služieb.

8. Potvrdzujeme našu deklaráciu prijatú na ministerskej konferencii v Singapúre týkajúcu sa medzinárodne uznávaných základných pracovných štandardov. Berieme na vedomie pokračujúcu prácu Svetovej organizácie práce ILO týkajúcu sa sociálnej dimenzie globalizácie.

9. S radosťou berieme na vedomie, že táto ministerská konferencia ukončila prístupové procesy pre Čínu a Taiwan. Taktiež víťame prístup nových členov v dobe od konania poslednej konferencie: Albánsko, Chorvátsko, Gruzínsko, Jordánsko, Litva, Moldavsko a Omán a berieme na vedomie rozsiahle záväzky týchto krajín týkajúce sa prístupu na trh, ktoré tieto krajiny prijali pri vstupe do WTO. Tieto prístúpenia do WTO výrazne posilnia multilaterálny obchodný systém, podobne ako vstup ďalších 28 krajín rokujúcich o vstupe. Z toho dôvodu prikladáme veľkú dôležitosť urýchlenému zavŕšeniu prístupového procesu. Súčasne, zaväzujeme sa urýchliť prístup najmenej rozvinutých krajín.

10. Uznávajúc výhody vyplývajúce z rozšírenia členskej základne WTO, potvrdzujeme našu kolektívnu zodpovednosť za zabezpečenie internej transparentnosti a efektívnej účasti všetkých členov. Pri súčasnom zdôraznení medzivládneho charakteru organizácie, zaväzujeme sa urobiť pôsobenie Svetovej obchodnej organizácie čo najviac transparentným, a to hlavne prostredníctvom efektívnejšej a rýchlejšej výmeny informácií a zlepšovaním dialógu s verejnosťou. Z toho dôvodu budeme na národnej a multilaterálnej úrovni pokračovať v podpore lepšieho chápania Svetovej obchodnej organizácie na verejnosti a budeme informovať o výhodách liberálneho, pravidlami podloženého multilaterálneho obchodného systému.

11. V súlade s týmito záväzkami týmto súhlasíme, že sa budeme venovať širokému a vyrovnanému pracovnému programu, ako je ustanovené ďalej. Tento program zahŕňa rozšírený rokovací program, ako aj iné dôležité rozhodnutia a aktivity nevyhnutné na riešenie výziev, ktorým multilaterálny obchodný systém čelí.

PRACOVNÝ PROGRAM

OTÁZKY A PROBLÉMY TÝKAJÚCE SA IMPLEMENTÁCIE

12. Prikladáme veľkú dôležitosť otázkam implementácie tak, ako ich vzniesli členovia a sme rozhodnutí nájsť primerané riešenia. V tomto ohľade a berúc na vedomie rozhodnutie Generálnej rady z 3.mája a 15. decembra 2000 schvaľujeme Rozhodnutie o otázkach a problémoch týkajúcich sa implementácie (dokument WT/MIN(01)/17) s cieľom riešiť množstvo problémov spojených s implementáciou, ktorým musia členovia WTO čeliť. Súhlasíme, aby rokovania o nedoriešených otázkach implementácie boli integrálnou súčasťou pracovného programu, ktorý prijímame, a aby s dohodami dosiahnutými v počiatočnom štádiu týchto rokovaní bolo zaobchádzané v súlade s ustanoveniami odseku 47, ako je uvedené nižšie. V tomto ohľade budeme pokračovať nasledovne: (a) tam, kde poskytneme zvláštny mandát pre rokovanie v tejto Deklarácii, príslušné otázky implementácie budú rozoberané v rámci tohto mandátu; (b) ostatné nedoriešené otázky implementácie budú riešené ako prioritné oblasti v rámci príslušných orgánov WTO, ktoré predložia správu Výboru pre obchodné rokovania, založenému podľa odseku 46, na podniknutie príslušných krokov do konca roku 2002.

POĽNOHOSPODÁRSTVO

13. Berieme na vedomie už vykonanú prácu v rámci rokovaní, ktoré začali začiatkom roku 2000 na základe článku 20 Dohody o poľnohospodárstve, včítane množstva rokovacích návrhov predložených v mene 121 členov. Odvolávame sa na dlhodobý cieľ obsiahnutý v Dohode zaviesť spravodlivý a trhovo-orientovaný obchodný systém prostredníctvom programu fundamentálnych reforiem zahrňujúcich posilnené pravidlá a špecifické záväzky v oblasti podpory a ochrany s cieľom napraviť a zabrániť obmedzeniam a deformáciám na svetových trhoch agroproduktov. Potvrdzujeme našu podporu tomuto programu. Nadväzujúc na prácu dosiaľ vykonanú a bez predčasných úsudkov o výsledkoch rokovaní sa zaväzujeme k široko zameraným rokovaniam zameraným na: podstatné zlepšenie v prístupe na trh; zníženie (smerujúce k postupnému odstráneniu) všetkých foriem exportných subvencií; a podstatné zníženie domácej podpory obmedzujúcej obchod. Súhlasíme, aby zvláštne a rozdielne zaobchádzanie s rozvojovými krajinami bolo integrálnou súčasťou všetkých prvkov rokovaní a bolo zahrnuté v listinách koncesíí, a kde je vhodné, aj v pravidlách a postupoch, ktoré budú dohodnuté, aby boli operatívne a aby umožnili rozvojovým krajinám účinne brať do úvahy ich rozvojové potreby, včítane potravinovej bezpečnosti a vidieckeho rozvoja. Berieme do úvahy neobchodné aspekty zachytené v rokovacích návrhoch predložených členmi a potvrdzujeme, že neobchodné aspekty budú zohľadnené do úvahy pri rokovaníach, ako je uvedené v Dohode o poľnohospodárstve.

14. Modalita pre ďalšie záväzky, včítane ustanovení pre špeciálne zaobchádzanie s rozvojovými krajinami, je potrebné stanoviť najneskôr do 31.marca 2003. Účastníci predložia vyčerpávajúce návrhy Listín založené na týchto formách najneskôr do konania piatej ministerskej konferencie. Rokovania, včítane ohľadne pravidiel a postupov a príslušných právnych dokumentov, budú ukončené ako integrálna časť a v deň uzavretia rokovacieho programu ako celku.

SLUŽBY

15. Rokovania o obchode so službami sa uskutočnia s cieľom podporiť hospodársky rast všetkých obchodných partnerov a s cieľom podporiť rozvoj rozvojových a najmenej rozvinutých krajín. Uznávame dosiaľ vykonanú prácu v rokovaníach, ktoré začali v januári 2000 podľa článku XIX Všeobecnej dohody o obchode so službami a veľké množstvo návrhov predložených členmi týkajúcich sa širokého spektra sektorov a viacerých horizontálnych otázok, ako aj o pohybe fyzických osôb. Potvrdzujeme Smernicu a postupy pre rokovania prijaté Radou pre obchod so službami 28.marca 2001 ako základňu pre pokračovanie rokovaní, s cieľom dosiahnuť ciele Všeobecnej dohody o obchode so službami, ako je stanovené v preambule, článku IV a článku XIX Dohody. Účastníci predložia počiatočné žiadosti pre špecifické záväzky do 30.júla 2002 a počiatočné ponuky do 31.marca 2003.

PRÍSTUP NA TRH PRE NEPOĽNOHOSPODÁRSKE VÝROBKY

16. Súhlasíme s rokovaniami, ktoré sa zamerajú (na základe modalít, ktoré budú dohodnuté) na zníženie, alebo kde bude vhodné, na odstránenie ciel, včítane zníženia alebo odstránenia colných špičiek, vysokých ciel a colnej eskalácie, ako aj netarifných bariér, týkajúcich sa predovšetkým tovarov, ktoré sú exportným záujmom rozvojových krajín. Produktové krytie by malo byť široké a bez a priori výnimiek. Rokovania zohľadnia špeciálne potreby a záujmy rozvojových a najmenej rozvinutých krajín, včítane neúplnej reciprocity pri záväzkoch znižovania, v súlade s príslušnými ustanoveniami článku XXVIII bis GATT 1994 a ustanoveniami uvedených v odseku 50 nižšie. V tomto zmysle modalita, ktoré budú dohodnuté, budú zahrňovať príslušné štúdie a opatrenia budovania kapacít s cieľom pomôcť najmenej rozvinutým krajinám účinne sa podieľať na rokovaníach.

OBCHODNÉ ASPEKTY PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA

17. Zdôrazňujeme význam, ktorý prikladáme implementácii a interpretácii Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (Dohoda TRIPS) spôsobom podporujúcim verejné zdravie, prostredníctvom podpory prístupu k existujúcim liekom ako aj výskum a vývoj nových liekov a v tomto ohľade prijímame samostatnú deklaráciu.

18. S cieľom dokončiť prácu, ktorá začala v Rade pre TRIPS a ktorá sa týka otázky implementácie článku 23.4 súhlasíme, že prerokujeme založenie multilaterálneho systému pre notifikácie a registráciu zemepisných označení pôvodu pre vína a alkohol ešte pred piatou ministerskou konferenciou. Berieme na vedomie, že otázky vzťahujúce sa na rozšírenie ochrany zemepisných označení pôvodu, ktorá je obsiahnutá v článku 23, na tovary iné ako vína a alkohol budú riešené v Rade pre TRIPS v súlade s článkom 12 tejto deklarácie.

19. Poverujeme Radu pre TRIPS, aby pri pokračovaní vo svojom pracovnom programe, včítane prehľadu článku 27.3(b), prehľadu implementácie Dohody TRIPS podľa článku 71.1 a práce vyplývajúcej z odseku 12 tejto deklarácie, preskúmala okrem iného vzťah medzi Dohodou TRIPS a Konvenciou o biologickej diverzite, ochranou tradičných poznatkov a folklóru a iné nové okolnosti vznesené členmi podľa článku 71.1. Pri vykonávaní tejto činnosti sa má Rada TRIPS riadiť cieľmi a princípmi stanovenými v článku 7 a 8 Dohody TRIPS a má plne zohľadniť rozvojové dimenzie.

VZŤAH MEDZI OBCHODOM A INVESTÍCIAMI

20. Uznávajúc úlohu multilaterálneho rámca pri zabezpečení transparentných, stabilných a predvídateľných podmienok pre dlhodobé cezhraničné investovanie, predovšetkým priame zahraničné investovanie, ktoré prispeje k rozvoju obchodu a uznávajúc potrebu pre rozšírenú technickú pomoc a budovanie kapacít v tejto oblasti, ako je spomenuté v odseku 21, súhlasíme, aby sa rokovania uskutočnili po piatej Ministerskej konferencii na základe explicitného konsenzu o modalitách rokovaní.

21. Uznávame potreby rozvojových a najmenej rozvinutých krajín týkajúce sa rozšírenej technickej pomoci a budovania kapacít v tejto oblasti, včítane analýzy a rozvoja politik takým spôsobom, ktorý by lepšie zhodnotil vplyv tesnejšej multilaterálnej spolupráce na ich rozvojové politiky a ciele, na ľudský a inštitucionálny rozvoj. V tomto duchu budeme spolupracovať s inými príslušnými medzivládnyimi organizáciami, včítane UNCTAD a prostredníctvom primeraných regionálnych a bilaterálnych kanálov, aby sme poskytli posilnenú a primerane zdrojovo krytú pomoc s cieľom reagovať na tieto potreby.

22. V období do konania piatej ministerskej konferencie sa ďalšia práca Pracovnej skupiny pre vzťah medzi obchodom a investíciami zameria na vyjasnenie: záberu a definície, transparentnosti, nediskriminácie, modalít podľa vzoru záväzkov v rámci GATS k existujúcim záväzkom, prístup založený na "pozitívnom" zozname, rozvojové ustanovenia, výnimky a opatrenia na ochranu platobnej bilancie, konzultácie a urovnávanie sporov medzi členmi. Každý rámec by mal vyrovnaným spôsobom odrážať záujmy krajín investujúcich, ako aj krajín, do ktorých tieto investície prúdia a musí brať do úvahy rozvojové ciele a zámery prijímajúcej krajiny ako aj jej právo regulovať vo verejnom záujme. Špecifické rozvojové, obchodné a finančné potreby rozvojových a najmenej rozvinutých krajín by mali byť zohľadnené ako integrálna súčasť akéhokoľvek rámca, ktorý by mal členom umožniť prijať záväzky a povinnosti v súlade s ich individuálnymi potrebami a okolnosťami. Dostatočný priestor by sa mal venovať ostatným príslušným ustanoveniam WTO. Pozornosť je potrebné venovať, ak je to vhodné, existujúcim bilaterálnym a regionálnym dohodám o investíciách.

VZŤAH MEDZI OBCHODOM A POLITIKOU HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE

23. Uznávajúc význam multilaterálneho rámca pre zvýšenie príspevku politiky hospodárskej súťaže medzinárodnému obchodu a rozvoju a potrebu rozšírenej technickej pomoci a budovania kapacít v tejto oblasti, ako naznačené v odseku 24, súhlasíme, aby sa rokovania konali po piatej ministerskej konferencii na základe explicitného konsenzu o modalitách rokovaní.

24. Uznávame potrebu rozvojových a najmenej rozvinutých krajín týkajúcu sa rozšírenej technickej pomoci a budovania kapacít v tejto oblasti, včítane analýzy a rozvoja taktiky, aby mohli tieto krajiny lepšie využiť vplyvy tesnejšej multilaterálnej spolupráce pre ich rozvojovú politiku a ciele, ľudský a inštitucionálny vývoj. Budeme spolupracovať s inými príslušnými medzivládnyimi organizáciami, včítane UNCTAD a prostredníctvom vhodných regionálnych a bilaterálnych kanálov, aby sme poskytli posilnenú a zdrojovo primerane krytú pomoc, ktorá by na tieto potreby reagovala.

25. V dobe do konania piatej ministerskej konferencie sa ďalšia práca Pracovnej skupiny pre vzťah medzi obchodom a politikou hospodárskej súťaže bude zameriavať na vyjasnenie: základné princípy včítane transparentnosti, nediskriminácie a procedurálnej spravodlivosti, ustanovení o karteloch, modalít pre dobrovoľnú spoluprácu, podpory progresívneho posilnenia inštitúcií hospodárskej súťaže v rozvojových krajinách prostredníctvom budovania kapacít. Je potrebné zohľadniť potreby rozvojových a najmenej rozvinutých krajín a musí im byť poskytnutá primeraná flexibilita.

TRANSPARENTNOSŤ VO VEREJNOM OBSTARÁVANÍ

26. Uznávajúc význam multilaterálnej dohody o transparentnosti vo vládnom obstarávaní a potrebu rozšírenej technickej pomoci a budovania kapacít v tejto oblasti súhlasíme, že sa po piatej ministerskej konferencii uskutočnia rokovania na základe explicitného konsenzu o modalitách rokovaní. Tieto rokovania budú vychádzať z pokroku, ktorý bude do tej doby dosiahnutý v rámci Pracovnej skupiny pre transparentnosť vo vládnom obstarávaní a zoberú do úvahy rozvojové priority účastníkov, hlavne záujmy najmenej rozvinutých krajín. Rokovania budú obmedzené na otázky transparentnosti a preto neobmedzia právo krajín uprednostňovať domáce dodávky a domácich dodávateľov. Zaväzujeme sa zabezpečiť primeranú technickú pomoc a podporu pri budovaní kapacít počas rokovaní, ako aj po ich završení.

ZJEDNODUŠOVANIE OBCHODU

27. Uznávajúc dôležitosť ďalšieho urýchlenia pohybu tovaru, prepustenia do príslušného režimu a colného odbavenia tovaru, včítane tovaru v režime tranzit a uznávajúc potrebu rozšírenej technickej pomoci a budovania kapacít v tejto oblasti, súhlasíme, aby sa po piatej ministerskej konferencii konali rokovania na základe explicitného konsenzu o modalitách rokovaní. Do tej doby Rada pre obchod s tovarmi preverí a ak bude potrebné, vyjasní a zdokonalí príslušné časti článkov V, VIII a X GATT 1994 a identifikuje potreby a priority členov v oblasti zjednodušovania obchodu, predovšetkým rozvojových a najmenej rozvinutých krajín. Zaväzujeme sa zabezpečiť primeranú technickú pomoc a podporu pre budovanie kapacít v tejto oblasti.

PRAVIDLÁ WTO

28. Vo svetle skúsenosti a narastajúceho používania týchto nástrojov členmi WTO, súhlasíme s rokovaniami zameranými na vyjasnenie a zdokonalenie pravidiel v rámci Dohody o implementácii článku VI GATT 1994 a Dohody o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach, pri súčasnom zachovaní základného konceptu, princípov a účinnosti týchto dohôd a ich nástrojov a cieľov, berúc do úvahy potreby rozvojových a najmenej rozvinutých krajín. V počiatkovej fáze rokovaní označia účastníci ustanovenia, včítane pravidiel o konaniach poškodzujúcich obchod, ktoré majú záujem vyjasniť a

zdokonalit' v nasledovnej fáze. V kontexte týchto rokovaní sa účastníci tiež zamerajú na vyjasnenie a zdokonalenie pravidiel WTO týkajúcich sa subvencií do oblasti rybolovu, berúc do úvahy význam tohto sektoru pre rozvojové krajiny. Berieme na vedomie, že otázka subvencií do oblasti rybolovu je zahrnutá aj v odseku 31.

29. Tiež súhlasíme s rokovaniami zameranými na vyjasnenie a zdokonalenie pravidiel a postupov v rámci existujúcich ustanovení WTO vzťahujúcich sa na regionálne obchodné dohody. Rokovania majú zobrať do úvahy rozvojové aspekty regionálnych obchodných dohôd.

DOHOVOR O PRAVIDLÁCH A POSTUPOCH PRI UROVNÁVANÍ SPOROV

30. Súhlasíme s rokovaniami zaoberajúcimi sa zdokonalením a vyjasnením Dohovoru o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov. Rokovania budú založené na dosiaľ vykonanej práci ako aj na dodatočných návrhoch členov a dohoda o zdokonalení a vyjasnení dohovoru by mala byť dosiahnutá do mája 2003, kedy prijmeme kroky na zabezpečenie, aby výsledky vstúpili do platnosti čo najskôr.

OBCHOD A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

31. S cieľom zlepšiť vzájomnú synergiu medzi obchodom a životným prostredím bez predčasného určovania výsledkov súhlasíme s rokovaniami, ktoré sa budú týkať nasledovných otázok:

- (i) vzťah medzi existujúcimi pravidlami WTO a špecifickými obchodnými záväzkami stanovenými multilaterálnymi dohodami o životnom prostredí. Rokovania sa majú obmedziť na použiteľnosť týchto existujúcich pravidiel WTO medzi členmi príslušných multilaterálnych dohôd o životnom prostredí. Rokovania sa nemajú dotknúť práv člena WTO, ktorý nie je zmluvnou stranou príslušnej multilaterálnej dohody o životnom prostredí.
- (ii) postupy pre pravidelnú výmenu informácií medzi sekretariátmi multilaterálnych dohôd o životnom prostredí a príslušnými výbormi WTO a kritériá pre udeľovanie štatútu pozorovateľa
- (iii) zníženie, alebo kde je vhodné, odstránenie colných a necolných bariér na ekologické tovary a služby

Berieme na vedomie, že subvencie do oblasti rybolovu sú súčasťou rokovaní podľa odseku 28.

32. Poverujeme Výbor pre obchod a životné prostredie, pri súčasnom pokračovaní práce v normálnej agende, aby venoval zvláštnu pozornosť nasledovným oblastiam:

- (i) účinky environmentálnych opatrení na prístup na trh, predovšetkým vo vzťahu k rozvojovým krajinám, hlavne najmenej rozvinutým krajinám a situácie, v ktorých by odstránenie alebo zníženie deformácií a prekážok obchodu pomohlo obchodu, životnému prostrediu a rozvoju;
- (ii) príslušné ustanovenia Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva; a
- (iii) požiadavky označovania pre environmentálne účely.

Práca na týchto otázkach by mala zahrňovať identifikáciu akýchkoľvek potrieb na vyjasnenie príslušných pravidiel WTO. Výbor podá správu piatej ministerskej konferencii a kde bude vhodné, vypracuje odporúčania s ohľadom na budúce konanie, včítane potreby rokovaní. Výsledky tejto práce ako aj rokovaní vykonaných podľa odseku 31(i) a (ii) majú byť kompatibilné s otvoreným a nediskriminačným charakterom multilaterálneho obchodného systému, nemajú rozšíriť alebo zúžiť práva a povinnosti členov v rámci existujúcich dohôd WTO, predovšetkým Dohody o sanitárnych a

fytosanitárnych opatreniach, ani zmeniť vyrovnanosť týchto práv a povinností a majú zohľadniť potreby rozvojových a najmenej rozvinutých krajín.

33. Uznávame dôležitosť technickej pomoci a budovania kapacít v oblasti obchodu a životného prostredia pre rozvojové krajiny, predovšetkým pre najmenej rozvinuté krajiny. Tiež podporujeme výmenu poznatkov a skúseností medzi členmi želajúcich si uskutočniť preverky životného prostredia na národnej úrovni. Správa týkajúca sa týchto aktivít bude predložená na piatej ministerskej konferencii.

ELEKTRONICKÝ OBCHOD

34. Berieme na vedomie prácu, ktorá bola vykonaná na pôde Generálnej rady a iných príslušných orgánoch od prijatia ministerskej deklarácie 20. mája 1998 a súhlasíme s pokračovaním v pracovnom programe pre elektronický obchod. Dosiaľ vykonaná práca dokazuje, že elektronický obchod vytvára nové výzvy a príležitosti pre obchod medzi členmi na všetkých stupňoch vývoja. Uznávame dôležitosť vytvárania a udržiavania takého prostredia, ktoré prospieva budúcemu vývoju elektronického obchodu. Poverujeme Generálnu radu, aby zväžila najvhodnejšie inštitucionálne zabezpečenie realizácie pracovného programu a aby vypracovala správu o ďalšom pokroku v čase do konania piatej ministerskej konferencie. Vyhlasujeme, že členovia budú do doby konania piatej ministerskej konferencie pokračovať v súčasnom nevaľovaní cieľ na elektronický prenos.

MALÉ EKONOMIKY

35. Súhlasíme s pracovným programom pod vedením Generálnej rady, zameraným na preskúmanie otázok vzťahujúcich sa na obchod malých ekonomík. Cieľom tejto práce je vytvoriť rámec reakcií na obchodné otázky identifikované pre lepšiu integráciu malých, zraniteľných národných hospodárstiev do multilaterálneho obchodného systému bez vytvorenia "podkategórie" členov WTO. Generálna rada preverí pracovný program a vypracuje odporúčania pre konanie v dobe do uskutočnenia piatej ministerskej konferencie.

OBCHOD, DLH A FINANČIE

36. Súhlasíme s preskúmaním vzťahu medzi obchodom, dlhom a financiami v pracovnej skupine pod dohľadom Generálnej rady a s preskúmaním možných odporúčaných krokov, ktoré je možné podniknúť v rámci mandátu a kompetencií WTO s cieľom zvýšiť schopnosť multilaterálneho obchodného systému prispieť dlhodobému riešeniu problému externej zadlženosti rozvojových a najmenej rozvinutých krajín a posilniť spojitosť medzi medzinárodným obchodom a finančnými politikami s cieľom ochrániť multilaterálny obchodný systém pred účinkami finančnej a monetárnej nestability. Generálna rada predloží piatej ministerskej konferencii správu o pokroku v tejto preverke.

OBCHOD A TRANSFER TECHNOLOGIÍ

37. Súhlasíme s preskúmaním vzťahu medzi obchodom a transferom technológií v rámci pracovnej skupiny pod dohľadom Generálnej rady a s preskúmaním možných odporúčaných krokov, ktoré je možné vykonať v rámci mandátu WTO s cieľom podporiť tok technológií do rozvojových krajín. Generálna rada predloží piatej ministerskej konferencii správu o pokroku v tejto preverke.

38. Potvrdzujeme, že technická spolupráca a budovanie kapacít sú základnými prvkami rozvojovej dimenzie pre multilaterálny obchodný systém a vítame a prijímame novú stratégiu WTO pre technickú spoluprácu, budovanie kapacít, rast a integráciu. Poverujeme sekretariát, aby v spolupráci s inými príslušnými orgánmi podporil domáce snahy o zapracovanie otázky obchodu ako hlavného bodu národných plánov pre hospodársky rozvoj a stratégií pre znižovanie chudoby. Poskytovanie technickej pomoci má byť zamerané na pomoc rozvojovým, najmenej rozvinutým krajinám a transformujúcim sa krajinám s nízkym príjmom s cieľom pomôcť im prispôbiť sa pravidlám a predpisom WTO, implementovať záväzky a uplatňovať práva vyplývajúce z členstva, včítane využitia výhod otvoreného, na pravidlách založeného multilaterálneho obchodného systému. Tiež je potrebné sa prioritne zaoberať malými, zraniteľnými a transformujúcimi sa ekonomikami a členmi WTO a krajinami so štatútom pozorovateľa, ktorí dosiaľ nemajú stále zastúpenia v Ženeve. Ceníme si prácu Medzinárodného obchodného centra, podporu tejto práce je potrebné ešte posilniť.

39. Zdôrazňujeme naliehavú potrebu účinne koordinovať poskytovanie technickej pomoci bilaterálnymi darcami v rámci Výboru OECD pre rozvojovú pomoc a príslušnými medzinárodnými a regionálnymi medzivládskymi inštitúciami prostredníctvom súvislého politického rámca a časového harmonogramu. V rámci koordinovaného poskytovania technickej pomoci poverujeme Generálneho riaditeľa konzultovať príslušné inštitúcie, bilaterálnych darcov a beneficentov s cieľom identifikovať spôsoby zvýšenia a racionalizácie Integrovaného rámca pre technickú pomoc vzťahujúcu sa na obchod vo vzťahu k najmenej rozvinutým krajinám a Spoločného integrovaného programu technickej pomoci (JITAP).

40. Súhlasíme, že je potrebné, aby technická pomoc bola založená na zaručenom a predvídateľnom financovaní. Z toho dôvodu poverujeme Výbor pre rozpočet, financie a správu vypracovať plán, ktorý zaručí dlhodobé financovanie technickej pomoci na úrovni nie nižšej ako je jej súčasný objem a ktorý bude zodpovedať aktivitám uvedeným vyššie. Táto správa bude predložená Generálnej rade na schválenie v decembri 2001.

41. Prijímame pevné záväzky technickej spolupráce a budovania kapacít v rôznych odsekoch tejto ministerskej deklarácie. Potvrdzujeme špecifické záväzky obsiahnuté v odsekoch 1, 21, 24, 26, 27, 33, 38-40, 42 a 43 a tiež potvrdzujeme dohodu v odseku 2 o dôležitosti programov trvalo udržateľnej technickej pomoci a budovania kapacít. Poverujeme generálneho riaditeľa podať správu na piatej ministerskej konferencii a predložiť predbežnú správu o implementácii a primeranosti týchto záväzkov v spomenutých odsekoch Generálnej rade v decembri 2002.

NAJMEJ ROZVINUTÉ KRAJINY

42. Uznávame vážnosť znepokojení vyjadrených najmenej rozvinutými krajinami v Zanzibarskej deklarácii prijatej ich ministrami v júli 2001. Uznávame, že integrácia najmenej rozvinutých krajín do multilaterálneho obchodného systému vyžaduje významné zlepšenie v prístupe na trh, podporu diverzifikácie ich výrobnjej a exportnej základne a na obchod sa vzťahujúcu technickú pomoc a budovanie kapacít. Súhlasíme, aby sa o podstatnejšiu integráciu najmenej rozvinutých krajín do globálnej ekonomiky snažili všetci členovia WTO. Preberáme na seba záväzok zabezpečenia bezcolného a bezkvótového prístupu na trh pre výrobky pochádzajúce z najmenej rozvinutých krajín. V tomto ohľade vítame podstatné zlepšenie v prístupe na trh pred treťou Konferenciou OSN o najmenej rozvinutých krajinách, ktorá sa uskutočnila v máji 2001 v Bruseli. Ďalej sa zaväzujeme, že zväzíme dodatočné opatrenia pre progresívne zlepšenia v prístupe na trh pre najmenej rozvinuté krajiny. Prístup ďalších najmenej rozvinutých krajín do WTO ostáva naďalej prioritou. Súhlasíme, že sa budeme snažiť uľahčiť a urýchliť rokovania s prístupujúcimi najmenej rozvinutými krajinami. Poverujeme sekretariát, aby premietol dôležitosť, ktorú prikladáme prístupu najmenej rozvinutých do prípravy ročných plánov technickej pomoci. Potvrdzujeme záväzky, ktoré sme prijali na tretej Konferencii OSN o najmenej rozvinutých krajinách a súhlasíme, aby pri tvorbe pracovného programu

pre najmenej rozvinuté krajiny zobrala WTO do úvahy prvky Bruselskej deklarácie a Akčného programu vzťahujúceho sa na obchod , ktorý je v súlade s mandátom WTO a ktorý bol prijatý na Konferencii OSN o najmenej rozvinutých krajinách. Poverujeme Podvýbor pre najmenej rozvinuté krajiny vytvoriť takýto pracovný program a predložiť správu o odsúhlasenom pracovnom programe Generálnej rade na jej prvom zasadnutí v roku 2002.

43. Prijímame Integrovaný rámec pre technickú pomoc vzťahujúcu sa na obchod určenú pre najmenej rozvinuté krajiny (IF) ako schodný model pre rozvoj obchodu najmenej rozvinutých krajín. Naliehame na partnerov výrazne zvýšiť príspevok do fondu IF a mimorozpočtových fondov WTO v prospech najmenej rozvinutých krajín. Naliehame na hlavné inštitúcie, aby v spolupráci s partnermi preskúmali zvýšenie IF s cieľom riešiť limitácie najmenej rozvinutých krajín v oblasti ponuky a aby preskúmali možnosť rozšírenia modelu na všetky najmenej rozvinuté krajiny v nadväznosti na previerku IF a hodnotenie prebiehajúcej skúšobnej schémy vo vybraných najmenej rozvinutých krajinách. Prosíme generálneho riaditeľa, aby v spolupráci s vedúcimi predstaviteľmi iných inštitúcií v decembri 2002 predložil Generálnej rade predbežnú správu týkajúcu sa všetkých otázok ovplyvňujúcich najmenej rozvinuté krajiny a aby kompletnú správu predložil na piatej ministerskej konferencii.

ŠPECIÁLNE A ZVLÁŠTNE ZAOBCHÁDZANIE

44. Potvrdzujeme, že ustanovenia o špeciálnom a zvláštnom zaobchádzaní sú integrálnou súčasťou dohôd WTO. Berieme na vedomie vyjadrené znepokojenia týkajúce sa ich aplikácie pri adresovaní špecifických prekážok, ktorým čelia rozvojové, najmä však najmenej rozvinuté krajiny. V tomto smere tiež berieme na vedomie, že niekoľko členov navrhlo Rámcovú dohodu o špeciálnom a zvláštnom zaobchádzaní (WT/GC/W/442). Z toho dôvodu súhlasíme, aby sa všetky ustanovenia o špeciálnom a zvláštnom zaobchádzaní preverili s cieľom posilniť ich a urobiť ich viac presnými, účinnými a akcieschopnými. V tomto smere prijímame pracovný program o špeciálnom a zvláštnom zaobchádzaní, ako je stanovené v Rozhodnutí o otázkach a problematikách týkajúcich sa implementácie.

ORGANIZÁCIA A RIADENIE PRACOVNÉHO PROGRAMU

45. Rokovania, ktoré sa budú viesť podľa tejto deklarácie, by mali byť zavŕšené nie neskôr než 1.januára 2005. Piata ministerská konferencia vyhodnotí pokrok v rokovaniach, poskytne nevyhnutné politické vedenie a ak bude potrebné, prijme rozhodnutia. Ak sa dosiahnu výsledky v rokovaniach vo všetkých oblastiach, uskutoční sa zvláštne zasadnutie ministerskej konferencie, ktorá schválí rozhodnutie týkajúce sa prijatia a implementácie týchto výsledkov.

46. Celkový priebeh rokovaní sa uskutoční pod dohľadom Výboru pre obchodné rokovania spadajúceho pod právomoc Generálnej rady. Výbor pre obchodné rokovania uskutoční svoje prvé zasadnutie nie neskôr ako 31.januára 2002. Výbor vytvorí vhodný rokovací mechanizmus a bude dozerať na proces rokovaní.

47. S výnimkou zlepšovania a sprehľadňovania Dohovoru pre riešenie sporov, sa má priebeh, uzatvorenie a vstup do platnosti výsledkov rokovaní uskutočniť ako celok (single undertaking). Avšak dohody, dosiahnuté v rannom štádiu môžu byť implementované na dočasnej alebo konečnej báze. Skoršie dohody musia byť zohľadnené pri hodnotení celkovej vyrovnanosti rokovaní.

48. Rokovania majú byť otvorené pre:

- (i) všetkých členov WTO a

- (ii) štáty a samostatné colné územia v súčasnosti v prístupovom procese a tie krajiny, ktoré počas riadneho zasadnutia Generálnej rady informujú členov o svojom záujme o členstvo a pre ktoré je založená pracovná skupina pre prístupenie.

Rozhodnutia o výsledkoch rokovaní majú budú prijímané len členmi WTO.

49. Rokovania sa majú viesť transparentným spôsobom s cieľom uľahčiť účinnú účasť všetkých zúčastnených strán. Rokovania sa budú viesť s cieľom zabezpečiť výhody všetkým účastníkom a vo výsledkoch rokovaní sa má dosiahnuť celková rovnováha.

50. Rokovania a iné aspekty pracovného programu majú plne zohľadniť princíp špeciálneho a zvláštneho zaobchádzania pre rozvojové a najmenej rozvinuté krajiny obsiahnutý v časti IV GATT 1994, v rozhodnutí z 28.novembra 1979 o špeciálnom a zvýhodnenom zaobchádzaní, reciprocite a väčšej účasti rozvojových krajín, v rozhodnutí Uruguajského kola o opatreniach v prospech najmenej rozvinutých krajín a v iných príslušných ustanoveniach WTO.

51. Výbor pre obchod a rozvoj a Výbor pre obchod a životné prostredie bude v rámci svojho mandátu pôsobiť ako fórum pre identifikovanie a prediskutovanie rozvojových a environmentálnych aspektov rokovaní, s cieľom primerane zachytiť potrebu trvalo udržateľného rastu.

52. Vysokú prioritu majú aj tie prvky pracovného programu, ktoré sa netýkajú rokovaní. Tieto otázky budú rozoberané pod celkovým dohľadom Generálnej rady, ktorá predloží správu o pokroku na piatej ministerskej konferencii.
